

โครงการเยาวชนพลยุติธรรม กรุงเทพมหานคร

หลักการและเหตุผล

ความยุติธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต นับเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศให้มีความสงบสุข เรียบร้อย ยั่งยืนและมั่นคงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง ประเทศใดๆ ที่มีปัญหาเรื่องความไม่เป็นธรรมและการทุจริตคอร์รัปชันย่อมจะไม่สามารถพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้ทัดเทียมอารยประเทศต่างๆ ปัจจุบันสังคมไทยกำลังเผชิญกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในทุกด้านทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ ที่นำไปสู่การเอารัดเอาเปรียบและความไม่รับผิดชอบต่อสังคมโดยรวม และก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ โดยเฉพาะปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาความไม่เป็นธรรมและความไม่ยุติธรรมต่าง ๆ ซึ่งมีแนวโน้มรุนแรงและแพร่ขยายเข้าสู่สังคมไทยมากขึ้นจนเป็นปัญหาสำคัญของชาติอยู่ในขณะนี้

อย่างไรก็ดี แม้วารัฐบาลจะมีนโยบาย แนวทาง มาตรการและกลไกต่าง ๆ เพื่อสร้างความเป็นธรรม ความยุติธรรมและการปราบปรามทุจริตคอร์รัปชันอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ทั้งปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง จัดตั้งองค์กรอิสระในการดำเนินงานพัฒนากระบวนการตรวจสอบที่เข้มงวดรัดกุมและสร้างเครือข่ายความร่วมมือกันในทุกภาคส่วนของสังคม แต่แนวทางมาตรการและกลไกต่างๆ ดังกล่าว อาจไม่สามารถป้องกันและแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นการดำเนินงานในเชิงรับที่มุ่งแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว และมีภาระค่าใช้จ่ายจำนวนมาก ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ปัญหาเรื่องความไม่เป็นธรรม ความไม่ยุติธรรมและการทุจริตคอร์รัปชันในลักษณะเชิงรุกควบคู่กันไป โดยมุ่งเน้นการประชาสัมพันธ์และการเสริมสร้างปฏิสัมพันธ์ให้เด็กและเยาวชนเพื่อให้ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องทั้งด้านกฎหมาย ขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม สิทธิหน้าที่ที่พึงกระทำต่อสังคมและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ จะเป็นการปลูกฝังจิตสำนึก ค่านิยมและทัศนคติที่ถูกต้องรวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคนในสังคมอย่างเป็นรูปธรรม โดยเริ่มจากกลุ่มเด็กและเยาวชนแล้วค่อย ๆ ขยายเข้าสู่สังคมในวงกว้าง

สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ในฐานะองค์กรที่มีภารกิจหลักในการประสานและพัฒนากระบวนการยุติธรรม จึงได้จัดทำโครงการเยาวชนพลยุติธรรมขึ้น เพื่อพัฒนารูปแบบและแนวทางปลูกฝังจิตสำนึก ค่านิยมและทัศนคติที่ถูกต้อง รวมทั้งส่งเสริมกิจกรรม การมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชนในเรื่องความเป็นธรรม ความยุติธรรมและความ

—————▶

ชื่อสัตย์สุจริต จากการดำเนินงานที่ผ่านมาใน**ระยะที่ 1** เป็นการนำร่องเพื่อหารูปแบบการปลูกจิตสำนึกและการสร้างทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับความยุติธรรม และความชื่อสัตย์สุจริตของเด็กและเยาวชน โดยดำเนินการ ในปีงบประมาณ 2548 ณ จังหวัดนครราชสีมา มีสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 21 โรงเรียน จากผลการดำเนินงานพบว่า เป็นไปตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องตามเป้าหมายการดำเนินงาน คือ รูปแบบแนวทางการปลูกจิตสำนึกและทัศนคติที่ดีแก่เด็กและเยาวชนในเรื่องความชื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม พร้อมทั้งสามารถนำข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมได้ในระดับหนึ่ง **ระยะที่ 2** เป็นการนำรูปแบบที่ได้จากการศึกษา ไปทดลองดำเนินการในแต่ละพื้นที่ เพื่อศึกษาและดำเนินการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ได้มอบหมายให้คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการใน 4 จังหวัดนำร่อง คือ ฉะเชิงเทรา เชียงใหม่ อุบลราชธานี และภูเก็ต ในครั้งนั้นมีสถานศึกษาที่เข้าร่วมจำนวน 58 โรงเรียน และได้ดำเนินการจัดประกวดกิจกรรมตามโครงการเยาวชนพลยุติธรรมในระดับประเทศเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ภายใต้การประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วยงานยุติธรรมครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2549 ณ ศูนย์การประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี ซึ่งได้รับความสนใจและการยอมรับจากประชาชน และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรม

ดังนั้น กระทรวงยุติธรรม จึงมีนโยบายให้ขยายผลการดำเนินโครงการเยาวชนพลยุติธรรม ในครั้งนี้ จึงเป็นโครงการ**ระยะที่ 3** โดยมอบหมายให้คณะที่ปรึกษาโครงการเยาวชนพลยุติธรรมจากคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นผู้ดำเนินการโครงการใน**ระยะที่ 3** นี้ โดยให้ดำเนินการในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร

*****